TecnoCampus
Centres universitaris adscrits a la upf. Universitat Pompeu Fabra Barcelona

GRAU EN INFERMERIA

28330 - CURES EN ELS PROCESSOS DE MORT I DOL

Informació general

- Curs acadèmic 2025/26
- Departament: Salut
- Tipus d'assignatura: Obligatòria
- Curs: Tercer
- Trimestre: Tercer
- Nombre de crèdits: 4
- Professorat:
  - Cristina Surís Palou <csuris@tecnocampus.cat>
  - Eva Diago Balart <ediago@tecnocampus.cat>
  - Francisco Luis Gil Moncayo <fgil@tecnocampus.cat>
  - Meritxell Puyané Oliva <mpuyane@tecnocampus.cat>
  - Nelson Domingos Rodrigues Machado <nrodrigues@tecnocampus.cat>

Llengües de docència

- Català

Els idiomes que conviuen en l'aula són el català, el castellà i l'anglès, tant en les interaccions com els materials utilitzats. La prova final es realitzarà en català.

Presentació de l'assignatura

L'assignatura de Cures en els processos de mort i dol pretén capacitar al estudiant per desenvolupar una atenció específica i qualificada en situació de malaltia avançada i terminal, proporcionant eines que permetin una resposta professional a les necessitats del pacient i de les seves famílies.

L'objectiu de l'assignatura és que l'estudiant d'infermeria assoleixi coneixements i habilitats per valorar, atendre i comprendre els aspectes físics, emocionals i espirituals de les persones que es troben en aquesta situació i el seu entorn socio-familiar. Així com desenvolupar la capacitat per proporcionar cures especifiques en l'acompanyament a la situació d'últims dies de manera respectuosa, digna i compassiva.

L'aula (fi?sica o virtual) e?s un espai segur, lliure d'actituds masclistes, racistes, homo?fobes, tra?nsfobes i discriminato?ries, ja sigui cap a l'alumnat o cap al professorat. Confiem que entre totes i tots puguem crear un espai segur on ens puguem equivocar i aprendre sense haver de patir prejudicis d'altres.

L'ús de la intel·ligència artificial (IA) en aquesta assignatura es troba regulat al Pla d'Aprenentatge. Cal consultar-lo per conèixer les condicions específiques d'ús.

Competències/Resultats d'aprenentatge

Bàsica

- CB5_Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per empendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- CB1_Que els estudiants hagin demostrat tenir i comprendre coneixements d'una àrea d'estudi que tingui la base en l'educació general, i s'acostuma a trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats.inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de la vanguardia del seu camp d'estudi
-

CB3_Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir o interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi), per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants de caire social, científic o ètic

Específica

- CE13_Aplicar el procés d'infermeria per proporcionar i garantitzar el benestar, la qualitat i la seguretat a les persones ateses
- CE14_Conèixer i aplicar els principis que sustenten les cures integrals d'infermeria
- CE15_Dirigir, avaluar i fer les cures integrals d'infermeria, a l'individu, la familia i la comunitat
- CE16_Capacitat per descriure els fonaments del nivell primari de salut i les activitats a desenvolupar per proporcionar una atenció integral d'infermeria a l'individu, la familia i la comunitat. Comprendre la funció i activitats i actitut cooperativa que el professional ha de desenvolupar en un equip d'Atenció Primaria de Salut. Promoure la participació de les persones, familia i grups en el seu procés de salut-enfermetat. Identificar i analitzat la influència de factors interns i externs en el nivell de salut d'individus i grups. Aplicar els mètodes i procediments necessàris en el seu àmbit per identificar els problemes de salut més rellevants en una comunitat. Analitzar les dades estadístiques referides a estudis poblacionals, identificant les possibles causes de problemes i salut. Educar, facilitar i recolzar la salut i el benestar dels membres de la comunitat, les vides dels quals estan afectades per problemes de salut, risc, patiment, enfermetat, icapacitat o mort.
- CE25_Conèixer les cures paliatives i control del dolor per proporcionar cures que alleugereixin la situació dels malalts avançats i terminals

General

- CG3_Conèixer i aplicar els fonaments i principis teòrics i metodològics de la infermeria
- CG4_Comprendre el comportament interactiu de la persona en funció del gènere, grup o comunitat, dins del seu context social i multicultural
- CG6_Basar les intervencions de la infermeria en l'evidència científica i en els medis disponibles
- CG11_Establir una comunicació eficaç amb pacients, família, grups socials i companys i fomentar l'educació per la salut
- CG1_Ser capaç, en l'àmbit de la infermeria, de donar una atenció tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones que atenen, d'acord amb el seu estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen en les normes legals i deontològiques aplicables
- CG2_Planificar i donar cures d'infermeria dirigits a les persones, familia o grups, orientats als resultats de salut, avaluant el seu impacte, a través de guies de pràctica clínica i assistencial, que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cura un problema de salut
- CG7_Comprendre sense prejudicis a les persones, considerant els seus aspectes físics, psicològics i socials, com a individus autònoms i independents, assegurant el respecte a les seves opinions, creències i valors, garantitzant el dret a la intimitat, a través de la confidencialitat i el secret professional
- CG8_Promoure i respectar el dret a la participació, informació, autonomia i el consentiment informat en la presa de decisions de les persones ateses, segon la forma en com viuen el seu procés de salut-malaltia
- CG18_Conèixer les estratègies per pendre les mesures de confortabilitat i atenció de simptomes, adreçades al pacient i familia, en l'aplicació de cures palitatives que contribueixin a alleugerir la situació de malalts avançats i terminals

Transversal

- CT 1 Desenvolupar la capacitat d'avaluar les desigualtats per raó de sexe i gènere, per dissenyar solucions

No definides

Continguts

---

1. **La mort a la nostre societat actual**
    a. La vivència de la mort
    b. On morir: hospital /domicili
2. **Les cures pal·liatives**
    a. Història i fonaments de les cures pal·liatives
    b. Situació de malaltia avançada i/o terminal
    c. Equip interdisciplinar
3. **El dret a una mort digna**
    a. Document de voluntats anticipades
    b. Planificació de decisions anticipades
    c. Llei de l'eutanàsia
4. **Valoració integral del control de símptomes en les cures pal·liatives**
5. **Problemes físics i psicològics en les persones en un procés de final de vida i control de símptomes**:
    a. Símptomes sistèmics:
        - Astènia
        - Anorèxia
        - Caquèxia

        - Deshidratació
        - Febre
        - Insomni
    b. Problemes digestius:
        - Nàusees i vòmits
        - Disfàgia
        - Síndrome d'aixafament gàstric
    c. Problemes intestinals:
        - Estrenyiment
        - Diarrea
        - Obstrucció intestinal
    d. Alteracions de la cavitat bucal:
        - Xerostomia
        - Mucositis i Estomatitis
        - Micosis orals
        - Boca dolorosa
    e. Problemes respiratoris:
        - Dispnea
        - Tos
        - Hemoptisis
        - Singlot
        - Raneres respiratòries
    f. Símptomes genitourinaris:
        - Disúria
        - Tenesme vesical
        - Pol·laciúria
        - Hematúria
        - Retenció urinària
        - Incontinència urinària
    g. Problemes neuropsicologics:
        - Angoixa
        - Depressió
        - Delirium
    h. Problemes de la pell:
        - Limfedema
        - Prurit
        - Úlceres per pressió
6. **El dolor**
7. **Urgències en cures pal·liatives**
8. **Evolució de les síndromes geriàtriques al final de vida**
9. **La comunicació al final de la vida**
    a. Principis bàsics de la comunicació
    b. Males noticies
    c. Situacions difícils
10. **Cures infermeres a les persones en un procés de final de vida**
11. **Cures postmortem**
12. **El dol**
    a. Aspectes generals
    b. Recolzament psicosocial i acompanyament a la família

Objectius de Desenvolupament Sostenible

- 05 - Igualtat de gènere
- 10 - Reducció de les desigualtats
- 03 - Salut i benestar
- 04 - Educació de qualitat

Activitats i Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació de les competències i els resultats d'aprenentatge d'aquesta assignatura contempla diferents activitats d'avaluació de la Materia 5 - Ciències de la Infermeria Avançada:

Sistema d'avaluació	Ponderació mínima	Ponderació màxima
SE1. Examen	20%	60%

SE2. Treballs individuals	5%	40%
SE3. Treballs en grup	5%	40%
SE4. Participació a l'aula	10%	40%
SE5. Seminaris	5%	40%
SE7. Prova pràctica	20%	50%
SE8. Seguiment individual	5%	20%

S'utilitza un sistema de qualificació quantitativa (de 0 a 10) i qualitativa (suspens, aprovat, notable, excel·lent, matrícula d'honor) segons RD 1125/2003.

Segons normativa UPF, els estudiants que tenen opció a realitzar la recuperació de l'assignatura són aquells que hagin obtingut una qualificació de "suspens", que són les úniques susceptibles de modificació en el procés de recuperació.

El sistema d'avaluació i el període de recuperació es detalla en el Pla d'Aprenentatge disponible a l'aula virtual a l'inici de l'assignatura.

Qualsevol forma de frau acadèmic serà sancionada d'acord amb la normativa d'avaluació del centre. En cas que es detectin indicis de frau, inclòs l'ús indegut d'eines d'intel·ligència artificial generativa, el professorat de l'assignatura podrà convocar l'estudiant a una entrevista individual amb l'objectiu de verificar-ne l'autoria.

Bibliografia i Recursos

- Cuidados del enfermo en el final de la vida y atención a su família

  Wilson Astudillo Alarcón, Carmen Mendinueta, Edgar Astudillo Alarcón

  (6 ed.) EUNSA 2018

  ISBN 9788431332884

- Días de Vida: Conversaciones con Joan Hunt

  Juan Carlos Pérez Jiménez

  Plaza y Valdés Editores, 2015

  ISBN 9788416032648

- Manual Oxford de cuidados paliativos

  Watson, M., Campbell, R., Vallath, N., Ward, S., Wells, J.

  3 ed. Aula Médica, 2020

  ISBN 9788478856695

- Manual de atención integral de personas con enfermedades crónicas avanzadas: aspectos clínicos
  Xavier Gómez Batiste-Alentorn, Jordi Amblàs Novellas, Cristina Lasmarías Martínez, Agnès Calsina-Berna
  Fecha de publicación: 11/2017
  Editorial Elsevier
  ISBN 9788490224991

- Manual de control de síntomas en pacientes con cáncer
  Joaquim Julià-Torras, Gala Serrano Bermúdez
  4ª edición
  En imprenta Ediciones Aran 2019